

**CONCURSUL NAȚIONAL DE OCUPARE A
POSTURILOR DIDACTICE/CATEDRELOR
VACANTE/REZERVATE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL
PREUNIVERSITAR**

**PROGRAMA
PENTRU**

**RELIGIE EVANGHELICĂ C.A.
(RELIGIE EVANGHELICĂ CONFESIUNEA
AUGUSTANĂ)**

A. Notă de prezentare

Prezenta programă se adresează cadrelor didactice care se prezintă la Concursul național de ocupare a posturilor didactice/catedrelor vacante/rezervate în învățământul preuniversitar, disciplina *Religie Evanghelică C.A.*.

Absolvenții facultăților de profil și profesorii care susțin examenul la disciplina *Religie Evanghelică C.A.* pot predă în învățământul preuniversitar disciplina *Religie Evanghelică C.A.* și *Discipline Teologice de Specialitate*, în conformitate cu prevederile legale în vigoare.

Programa de concurs este elaborată în acord cu programele școlare în vigoare din învățământul preuniversitar pentru disciplina religie. Competențele și conținuturile din programă sunt proiectate în conformitate cu abordarea curriculară sistemică în realizarea activităților didactice, specifice disciplinei.

În realizarea *Programei pentru Concursul național de ocupare a posturilor didactice/catedrelor vacante/rezervate în învățământul preuniversitar* s-a avut în vedere necesitatea ca profesorii de religie să aibă cunoștințe temeinice despre conținuturile tematice ale Programei școlare în vigoare, folosite în procesul de predare-învățare a disciplinei Religie.

Programa pentru Concursul național de ocupare a posturilor didactice/catedrelor vacante/rezervate în învățământul preuniversitar a fost structurată astfel încât să abordeze conținuturi din următoarele domenii teologice: *Teologia biblică*, *Teologia sistematică*, *Istoria Bisericii*, precum și din domeniul *Didacticii disciplinei și a metodicii predării Religiei*.

Aspectele fundamentale vizate prin prezenta programă operaționalizează profilul absolventului de învățământ secundar superior, filiera teologică, urmărind:

- cunoașterea conținuturilor fundamentale și a principalelor tendințe în evoluția predării disciplinei *Religie Evanghelică C.A.*, precum și a *Didacticii disciplinei și a metodicii predării Religiei*;
- probarea capacităților necesare pentru proiectarea, realizarea și evaluarea activităților didactice;
- demonstrarea abilităților de comunicare, empatice și de cooperare necesare realizării actului educațional.

B. Competențe specifice profesorului de religie

Programa vizează, pe lângă conținuturile științifice și cele de *didactică a disciplinei și a metodicii predării religiei*, anumite competențe specifice profesorului de *Religie Evanghelică C.A.*, competențe pe care acesta trebuie să și le dezvolte și probeze pe parcursul desfășurării activității didactice. Într-o formulare sintetică, aceste competențe sunt:

- cunoașterea de către profesor a adevărilor fundamentale de credință și a elementelor de didactică și de metodică a predării religiei, într-o varietate de contexte educaționale;
- capacitatea de a înțelege, practica și transmite valorile morale și spirituale specifice acestei discipline;
- cunoașterea și utilizarea competentă a principalelor documente școlare reglatoare: planuri-cadru, programe școlare, programe pentru examene naționale;
- capacitatea de a construi demersuri didactice interactive prin adecvarea strategiilor didactice la activitățile de învățare și conținuturi, precum și capacitatea de a construi și menține un climat educativ stimulativ și eficient;
- capacitatea de a adecva conținuturile și demersurile didactice la particularitățile de vârstă și la specificul dezvoltării cognitiv-afective / intelectuale a elevilor;
- probarea capacităților necesare pentru proiectarea, realizarea, evaluarea activităților didactice și a competențelor dobândite de elevi; elaborarea de teste inițiale, formative și sumative, în funcție de obiectivele sau competențele vizate;
- valorificarea în demersul didactic a relațiilor inter-, intra- și multidisciplinare;
- folosirea și contextualizarea tehnicilor comunicării eficiente cu grupul de elevi, conform principiilor și metodelor interacțiunii educaționale și ale unor elemente de *retorică didactică*;

- evaluarea capacităților cognitive, comprehensive și de aplicare a achizițiilor, în scopul reglării competențelor, a stilului didactic precum și a abordării *strategiilor didactice moderne*.
- comunicarea didactică empatică și eficientă, în contextul activităților specifice *disciplinei religie*.

C. Tematica pentru domeniile teologice:

C.1. Teologia biblică

C.2. Teologia sistematică

C.3. Istoria Bisericii

D. Tematica pentru didactica disciplinei și metodică predării Religiei

C. 1. Teologia biblică

1. Crearea după Vechiul Testament
2. Exodul din perspectiva istorică și receptia tematicii exodului în Vechiul Testament
3. Înfățișarea și numele lui Dumnezeu în Vechiul Testament
4. Critica socială și a cultului în profetia preexilică
5. Plângere și laudă în Cartea Psalmilor
6. Pătimirea celui drept și întrebarea despre sensul vieții
7. Teologia primilor creștini (Die Verkündigung der ersten Christenheit)
8. Teologia lui Ioan
9. Botezul și Sfânta Împărtășanie în Noul Testament
10. Eclesiologia după apostolul Pavel
11. Soteriologia după apostolul Pavel

BIBLIOGRAFIE

1. JEREMIAS, Jörg, *Theologie des Alten Testaments [Teologia Vechiului Testament]*, Vandenhoeck&Ruprecht, Göttingen 2015.
2. LOHSE, Eduard, *Grundriss der neutestamentlichen Theologie [Schită a Teologiei noutestamentale]*, Ed. a IV-a, Kohlhammer, Stuttgart, 1989.

C. 2. Teologia sistematică

1. Izvoarele dogmaticii (Scriptura și Tradiția; Revelația)
2. Confessio Augustana (istorie și conținut)
3. Iisus Hristos (esențe hristologice)
4. Păcat și îndreptare
6. Învățătură despre Dumnezeu și Sf. Treime
7. Eclesiologie și sacrameinte
9. Etica greacă clasică (în mod particular Aristotel)
10. Etica lui Luther
11. Etica lui Kant

BIBLIOGRAFIE

1. GRANE, Leif, *Confessio Augustana*, Ed. a V-a, Vandenhoeck&Ruprecht, Göttingen, 1996.
3. LEONHARDT, Rochus, *Grundinformation Dogmatik [Concepte generale ale dogmaticii]*, Vandenhoeck&Ruprecht, Göttingen 2001.
3. ANDERSEN, Svend, *Einführung in die Ethik [Introducere în etică]*, Walter de Gruyter, Berlin 2000.

C. 3. Istoria Bisericii

1. Biserica primară și raspândirea cuvântului lui Dumnezeu în Imperiul Roman.
2. Epoca patristică.
3. Constantin cel Mare
4. Dezvoltarea conceptelor creștine despre Hristos și Sf. Treime
5. Teme principale ale istoriei Bisericii în Evul Mediu
6. Teme principale ale istoriei Reformei (Luther, Zwingli, Calvin; anabapțiștii).
7. Confessio Augustana.
8. Pietismul și iluminismul
9. Teme principale ale istoriei Bisericii în sec. XIX și XX

BIBLIOGRAFIE

1. HEUSSI, Karl, *Kompendium der Kirchengeschichte [Compendiu al istoriei Bisericii]*, Ed. a 16-a, Mohr Siebeck, Tübingen, 1981.
2. JUNG, Martin H., *Kirchengeschichte [Istoria Bisericii]*, UTB, Tübingen 2014.
3. ROTH, Harald, *Kleine Geschichte Siebenbürgens [O mică istorie a Transilvaniei]*, Böhlau, Köln /Weimar / Wien, 1996.

NOTĂ: *Bibliografia pentru disciplina de specialitate include manualele de Religie Evanghelică C.A. cuprinse în Catalogul manualelor școlare valabile în învățământul preuniversitar, în anul școlar în care se susține examenul.*

D. TEMATICA PENTRU DIDACTICA DISCIPLINEI ȘI METODICA PREDĂRII RELIGIEI

I. Religia ca disciplină de învățământ

1. Educația religioasă și finalitățile acesteia
2. Baza legislativă a predării religiei în școală

II. Dimensiunea educativ-formativă a predării religiei în școală.

III. Proiectarea, organizarea și desfășurarea activității didactice

1. Curriculumul național; definiție. Tipuri de curriculum: trunchi comun, curriculum diferențiat, curriculum la decizia școlii/ curriculum în dezvoltare locală. Documente curriculare: planuri de învățământ, programe școlare, manuale școlare, auxiliare curriculare.
2. Programa școlară pentru disciplina Religie: structura programei școlare, semnificația componentelor programei școlare. Corelarea componentelor programei școlare: competențe generale – competențe specifice – conținuturi – activități de învățare. Modalități de utilizare a programei în proiectarea și realizarea activităților didactice și în valorificarea manualelor școlare. Posibilități de valorificare interdisciplinară a programei școlare de Religie.
3. Proiectarea curriculumului la decizia școlii (CDS); modalități de analiză a nevoilor de cunoaștere ale elevilor, modalități de selectare a CDS, modalități de dezvoltare a unei programe de CDS, exemple posibile pentru domeniul educației religioase.
4. Proiectarea activității didactice: planificarea calendaristică, proiectarea unității de învățare, proiectarea de activități de învățare intra-, inter- și transdisciplinare.
5. Forme de organizare a activității didactice: caracterizare, clasificare. Lecția; tipuri de lecție.
6. Forme de activitate extrașcolară specifice disciplinei religie și proiectarea acestora: cateheza, serbarea religioasă, vizitele și pelerinajele, expozițiile, cercurile pe disciplină, participarea la slujbele religioase, organizarea unor activități filantropice.

IV. Principiile didactice generale. Principii didactice specifice predării religiei: principiul

hristologic și principiul eclesiologic

V. **Strategii didactice utilizate în procesul de predare-învățare-evaluare**

1. Metode didactice: clasificare, caracterizare, metode de comunicare și asimilare a cunoștințelor/ metode de cunoaștere a realității religioase / metode fundamentate pe acțiune / metode moderne de predare – învățare / utilizarea metodelor centrate pe elev/tehniciilor de învățare prin cooperare.
2. Mijloace și materiale didactice utilizate în activitatea didactică: caracterizare, funcții, clasificare. Mijloace de învățământ specifice disciplinei religie: textul biblic, literatura religioasă, icoana, portretul, harta, mijloacele audio-vizuale, calculatorul etc.
3. Utilizarea tehnologiei informației și comunicării, a platformelor educaționale și a softurilor în construirea unor medii active de instruire. Exemplificări pentru ora de religie.

VI. **Evaluarea procesului instructiv-educativ**

1. Evaluarea de proces: obiective, caracterizare, funcții, tipologie. Specificul evaluării la ora de religie.
2. Metode de evaluare: caracterizare, tipologie.
3. Instrumente de evaluare: caracterizare, calități (validitate, fidelitate, obiectivitate și aplicabilitate).
4. Tipologia itemilor: definiție, clasificări, caracteristici, domenii de utilizare, reguli de proiectare, modalități de evaluare și de notare.
5. Elaborarea probelor scrise: proiectarea testului docimologic, matricea de specificații.
6. Metode și instrumente complementare de evaluare (referatul, proiectul, portofoliul, autoevaluarea, investigația, observarea sistematică a activității și comportamentului elevului).

VII. **Consilierea și îndrumarea spirituală în cadrul educației religioase.** Rolul modelelor în educație. Dinamica relației profesor-elev în cadrul educației religioase.

Notă: *Bibliografia pentru didactica disciplinei de specialitate include planurile-cadru și programele școlare pentru disciplina religie valabile în anul școlar în care se susține examenul, disponibile pe site-ul <http://programe.ise.ro/Actuale/Programeinvigoare.aspx>*

Bibliografie

1. BOLOCAN, C.-M., *Catehetica și Didactica Religiei. Interferențe și deosebiri*, Performantica, Iași, 2005;
2. CIOLAN, L., *Învățarea integrată-fundamente pentru un curriculum transdisciplinar*, Polirom, Iași, 2008;
3. CUCOȘ, C., *Pedagogie*, Polirom, Iași, 2000;
4. CUCOȘ, C., *Educația religioasă. Repere teoretice și metodice*, Polirom, Iași, 1999;
5. PANOSCHI, M., LIȚOIU, N., Pr. IORDĂCHESCU, N., *Ghid de evaluare, Religie*, Aramis, București, 2001;
6. ȘEBU, S., OPRIȘ, M., OPRIȘ, D., *Metodica predării religiei*, Ed. a II-a, Ed. Reîntregirea, Alba Iulia, 2017;
7. TIMIȘ, Vasile, *Evaluarea - factor de reglare și optimizare a educației religioase*, Renașterea, Cluj-Napoca, 2003
8. STOICA, A. (coord.), *Evaluarea curentă și examenele*, Ed. ProGnosis, București, 2001;
9. TIMIȘ, V., *Religia în școală. Valențe eclesiale, educaționale și sociale*, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2004;
10. CERGHIT, Ioan, *Metode de învățământ*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1980;
11. STOICA, A. (coord.), *Evaluarea curentă și examenele*, Ed. ProGnosis, București, 2001;
12. Programul național de dezvoltare a competențelor de evaluare ale cadrelor didactice (DeCeE), CNCEIP, Editura Euro Standard, București, 2008;

13. GUDJONS, Herbert / TRAUB, Silke, *Pädagogisches Grundwissen [Cunoștințe pedagogice de bază]*, Ed. a XII-a, Ed. UTB, Bad Heilbrunn 2016;
14. KUNSTMANN, Joachim, *Religionspädagogik [Pedagogia religiei]*, Ed. a II-a, Ed. UTB, Tübingen, 2010;
15. NIEHL, Franz W. / THÖMMES, Arthur, *212 Methoden für den Religionsunterricht [212 Metode pentru orele de religie]*, Ed. Kösel, München, 2014;
16. ROTHGANGEL, Martin/ ADAM, Gottfried/ LACHMANN, Rainer (Hg.), *Religionspädagogisches Kompendium [Compendiu al pedagogiei religiei]*, Ed. Vandenhoeck&Ruprecht, Göttingen, 2013.